

Handläggare
Christina Koistinen
Telefon: 08-508 30198

Till
Kyrkogårdsnämnden
22 februari 2023

Verksamhetsberättelse VB 2022 för Kyrkogårdsnämnden

Förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av verksamhetsberättelse för år 2022.
2. Kyrkogårdsnämnden ansöker om budgetjustering för klimatmedel med 6,2 mnkr.
3. Kyrkogårdsnämnden ansöker om budgetjustering till säkerhetsåtgärder 2,9 mnkr.
4. Kyrkogårdsnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och stadens revisorer.

Svante Borg
Förvaltningschef

Kyrkogårdsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	15
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	24
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktig hållbara finanser	28
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	29
Uppföljning av ekonomi	33
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	33
Investeringar.....	34
Ombudgeteringar.....	35

Analys av balansräkning	35
Övrigt	35
Särskilda redovisningar	37
Agenda 2030	37
Jämställdhet	38
Barns rättigheter	38
Nationella minoriteters rättigheter.....	38
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	38
Systematiskt kvalitetsarbete.....	38

Bilagor

Bilaga 1: 2022 Uppföljning av intern kontroll

Bilaga 2: Kopia av uh018 (003)

Bilaga 3: 2022 GDPR Årsrapport Kyrkogårdsförvaltningen

Bilaga 4: KN VB 2022

Bilaga 5: Nyckeltal 2022 Kyrkogårdsnämnden

Sammanfattande analys

Kyrkogårdsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och målen för verksamheterna kan uppfyllas. Förvaltningen bedömer att alla utom ett av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppnåtts under året. Även nämndens mål för verksamheten bedöms ha uppfyllts under året.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet uppnåtts.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att erbjuda praktikplatser till personer som står utanför arbetsmarknaden, vilket gör vägen till arbete och egen försörjning kortare. Förvaltningen har under året kunna erbjuda sammanlagt 123 platser för feriearbetande skolungdomar varav 120 under sommarlovet. Två feriejobbare togs emot under höstlovet och de arbetade tillsammans med förvaltningens två timanställda ungdomar.

Förvaltningen prioriterar arbetet med att öka säkerheten och den upplevda tryggheten på begravningsplatserna. Arbetet har fortsatt med att bland annat förbättra belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar för att ge bättre överblickbarhet. För att ytterligare öka tryggheten ronddar ett vaktbolag vid de större begravningsplatserna. Ett försök med mer kvalificerade sensorer av typen markradar pågår. Ett centralt projekt är den pågående renoveringen av grindar på Norra begravningsplatsen och Skogskyrkogården. Målet är att nattetid kunna stänga begravningsplatserna för fordonstrafik och på det sättet förebygga kriminalitet.

Samarbetet har fortsatt med stadsmuseet kring besöks- och visningsverksamheten på Skogskyrkogården. Visitors center på Skogskyrkogården öppnades den 1 maj och hölls öppet till den 6 november. Under året har köket rustats upp. Visningar för barn och ungdomar har prioriterats även i år med gratis visningar för skolor.

Tillgängligheten på Skogskyrkogården kommer att förbättras i och med att nya bänkar kommer att placeras ut. Tio bänkar levererades under våren för en sista utvärdering av materialets hållfasthet och åldrande. Förvaltningens plan är att anskaffa omkring 200 bänkar och 100 pallar när utvärderingen är färdig.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet uppnås.

Nämnden har haft ett gott samarbete med olika företag och begravningsentreprenörer inom begravningsbranschen.

Anläggandet av Järva begravningsplats, som inleddes under 2021, har fortsatt i linje med den övergripande tidplanen. Under våren 2022 färdigställdes markarbetena och bygget av ceremonihus och ekonomibyggnader inleddes. Även arbetet med den så kallade

finentreprenaden har påbörjats.

Strandkyrkogården ska kompletteras med en ceremonilokal. Projektet har försenats och byggstart beräknas ske under 2023. En ny entré till begravningsplatsen har anlagts under året. I arbetet med främjande av den biologiska mångfalden har förvaltningens fokus under 2022 legat på Strandkyrkogården.

För att möta den ökade efterfrågan från anhöriga av gravsättningsformen askgravlund har förvaltningen genomfört utredningar om anläggande av askgravlundar på Skogskyrkogården och på Galärvarvskyrkogården. På Skogskyrkogården kommer anläggandet att påbörjas under 2023. Beslut om tillstånd från stadsbyggnadsnämnden gällande Galärvarvskyrkogården fick förvaltningen i november 2022. Där kommer projektering och framtagning av förfrågningsunderlag utföras under 2023.

Arbetet med nya gravkvarter på Räcksta begravningsplats kom igång under november månad. Gravkvarteren ska rymma 1400 kistgravar och den första gravsättningen beräknas ske 2024.

Skogskyrkogårdens värden som världsarv förvaltas och förmedlas. Under 2021 påbörjades arbetet med ett program för hållbar turism i Världsarvet Skogskyrkogården. Programmet genomförs i enlighet med "Handbok för hållbar turismutveckling i världsarv och kulturmiljöer" som följer UNESCO:s "Toolkit for sustainable tourism". Projektet finansieras delvis av medel från Riksantikvarieämbetet. Flera av stadens förvaltningar, Länsstyrelsen och Visit Stockholm är involverade i arbetet. "Skogskyrkogårdens dag" genomfördes den 3 september tillsammans med stadsmuseet. Besökarna erbjöds då bland annat olika temavisningar på området och tre av kapellen var öppna för visning.

Det snöoväder som drog in i slutet av november 2022 orsakade stora skador på träd främst på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen men också en hel del skador på övriga begravningsplatser. Arbetet med att säkra riskträd och beskära skadade träd samt att städa bort grenar och ris kommer att fortgå under vintern/våren 2023.

Nämndens verksamheter anpassas för en hållbar resursanvändning. Endast biogas används för driften av krematorierna. Åtgärder genomförs och förbereds för att ytterligare minska koldioxidutsläppen. I arbetet med främjande av den biologiska mångfalden har förvaltningens åtgärder bland annat bestått av skapande av långgräsytor, uppsättning av mulm-, fladdermus- och uggleholkar. Sandblottor har anlagts för bland annat vildbin och ett större insektshotell har skapats. Stockar har lämnats i naturmark efter träd som avverkats och i vissa stockar har hål borrats för att gynna olika insekter.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att de två målen för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet uppnått.

Sjuktalet inom förvaltningen har varit relativt låga utifrån det pandemiläge som varit. Förvaltningen har vidtagit erforderliga åtgärder och följt gällande restriktioner. Under våren släpptes restriktionerna och de tillfälliga förändringarna som fanns för läkarintyg och riktlinjer om sjukdom reviderats. En återgång till tidigare gällande regler genomfördes från april

månad.

Andelen medarbetare som svarade på årets medarbetarenkät minskade från förra årets 83 procent till 74 procent i år. Förvaltningens AMI (aktivt medskapandeindex) däremot ligger kvar på samma nivå som förra året, då detta index gick upp från 71 till 78. AMI är ett index i medarbetarenkäten som består av tre områden: Motivation, Ledarskap och Styrning. Respektive avdelning och enhet arbetar med resultatet.

Som en del i förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete har psykosociala skyddsronder vid enheterna genomförts för att ytterligare undersöka hur medarbetarna upplever sitt arbete och sin arbetssituation. En gemensam arbetsmiljöutbildning för förvaltningens samtliga medarbetare genomfördes under oktober månad. Som ett led i att utveckla medarbetarsamtalen togs ett nytt stödmaterial för samtalen fram 2021 och detta används nu i förvaltningen.

Inom förvaltningens myndighetsutövning har arbete genomförts med att se över arbetsrutiner och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet. Arbete med digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer har pågått. Förvaltningen har även fortsatt arbetet med utveckla den interna kommunikationen.

Resultatet för 2022 redovisar ett underskott om 10,7 mnkr uppdelat 0,9 mnkr i kapitalkostnader och 9,8 mnkr i driftbudgeten. Förvaltningens resultat har påverkats av ett antal kostnadsökningar vilka inte kunnat påverkas. Flera av dessa har dessutom fått genomslag efter tertialrapport 2 och således påverkat prognosarbetet. Underskottet inom driftbudgeten beror bland annat på bevakningskostnader för Järvaprojektet 5,8 mnkr och höjda gaspriser 3,5 mnkr. Gaspriset var i december 2021 1,04 kr per kWh för att under hösten 2022 ligga på 2,85 kr per kWh.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet uppnås. Hur nämnden bidragit till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att tre av fyra KF-indikatorer uppnås helt och att en inte

uppnås samt att nämndens aktivitet är genomförd. Det underliggande nämndmålet har uppfyllts.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att bidra till att människor blir självförsörjande vilket gör vägen till arbete och egen försörjning kortare genom att bland annat erbjuda praktikplatser till personer från Jobbtorg. Under året har endast två studenter från arboristutbildning genomfört praktik på förvaltningen. Under våren kunde praktikplatser inte erbjudas med anledning av den rådande pandemin. Därutöver har efterfrågan på praktikplatser från utbildningsanordnare under hösten varit låg. Förvaltningen har även varit fortsatt restriktiv med att ta emot personer utöver ordinarie bemanning.

Förvaltningen har kunnat erbjuda 123 platser för feriearbetande skolungdomar varav 122 platser blev ianspråktagna. Begränsningar i utrymmen för omklädning och lunch dimensionerar antalet. Sex ungdomar har feriejobbat med förvaltningens kommunikation.

Två ungdomar, som tidigare feriearbetat i förvaltningen, har fått timanställning vid förvaltningen för att bland annat arbeta med kommunikation kring Järva begravningsplats. Ungdomarna har även arbetat med en enkät gällande den ljussättning som testades på Norra begravningsplatsen under vintern. På höstlovet fick dessa två ungdomar uppdraget att tillsammans med två feriearbetare arbeta med ett så kallat tidskapselprojekt. En tidskapsel ska byggas in i ceremonibyggnaden på Järva. I kapseln ska ungdomarna dels skicka med sina egna reflektioner och tankar kring den tid vi lever i, dels reflektioner från ungdomar i Framtidens hus i Husby och Framtidens hus i Rinkeby.

Staden som offentlig arbetsgivare är en viktig aktör i arbetet med målen i agenda 2030 om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt minskad ojämlikhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	123			121	120 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	4			2	2 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	2			5	5	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys							
Förvaltningen når inte årsmålet. Under våren kunde praktikplatser inte erbjudas med anledning av den rådande pandemin. Därutöver har efterfrågan på praktikplatser från utbildningsanordnare varit låg under hösten.							
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	123 st	59 st	64 st	121 st	120 st	9 000 st	VB 2022

Nämndmål: Nämnden bidrar till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter att tillhandahålla platser för feriearbete för ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Praktikplatser erbjuds till aspiranter från Jobbtorg och till andra personer, exempelvis personer med funktionsvariationer, som står utanför arbetsmarknaden. Det kan också bli aktuellt att erbjuda praktikplatser för olika yrkesutbildningar. Nämnden erbjuder 120 platser för feriearbetande skolungdomar.

Förväntat resultat

Fler personer får arbetslivserfarenhet och blir mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nåtts och att aktiviteten genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna praktikplatser	2019-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att en av nämndens indikatorer uppnås helt och en uppnås delvis samt att nämndens aktiviteter är genomförda. Det underliggande nämndmålet har uppfyllts helt.

Förvaltningen prioriterar arbetet med att öka säkerheten och den upplevda tryggheten på begravningsplatserna. Förvaltningen har därför fortsatt arbetet med förbättrad belysning och röjning av buskar samt sänkning av häckar ge en bättre överblickbarhet. Efter ett antal allvarliga händelser under 2020 har flera initiativ tagits till att än mer öka tryggheten på de största begravningsplatserna. Förvaltningen har sedan förra vintern förstärkt bevakningen genom utökad rondering på begravningsplatserna. Ett försök med mer kvalificerade sensorer av typen markradar pågår. Åtgärderna är avsedda att försvåra för brottslig och otrygghetsskapande aktivitet på platserna.

Ett centralt projekt är den pågående reoveringen av grindar på Norra begravningsplatsen och Skogskyrkogården. Nyttillverkningen av grindar till Norra är beställd och projektet fortsätter

under 2023 med säkerhetslösningar. Målet är att nattetid kunna stänga begravningsplatserna för fordonstrafik och på detta sätt förebygga kriminalitet. Ett åtgärdsförslag för restaurering och automatisering av grindarna för Skogskyrkogården har tagits fram. Projekteringen blev färdig i juni och upphandlingen planeras till 2023.

Ljus- och mörkerplaner för Västberga- och Brännkyrka kyrkogårdar togs fram under 2021. Under 2022 har belysningsåtgärder genomförts på Västberga begravningsplats med stöd av erhållna trygghetsskapande medel

En vård- och underhållsplan för Norra begravningsplatsen har tagits fram under året och förvaltningen fortsätter med framtagande av en vård- och underhållsplan för Skogskyrkogården kommande år.

Förvaltningen har genomfört ett försök med särskild ljussättning av gravkvarter 17 på Norra begravningsplatsen. Syftet var att se om en ljussättning i ett annars relativt mörkt område direkt kunde motverka åverkan på gravvårdarna. Ljussättningen testades under oktober 2021 till mars 2022. Till stöd för utvärderingen har ett antal enkäter genomförts. I korthet visade återkopplingen från gravrättsinnehavare, besökare och medarbetare att initiativet uppskattades men att åsikterna gick isär. Upplevelsen av ljussättningen varierade, en stor andel uppgav att de kände en större trygghet i området medan andra tyckte att platsen blev än mer skrämmande. Förvaltningens slutsatser är att trots att det under försöksperioden inte förekommit någon åverkan i gravkvarteret är det svårt att se detta som en direkt effekt av försöket. Kostnaden för försöket, men även för en permanent lösning, är därför att betrakta som hög sett till mätbar effekt. Begravningsplatser är känsliga miljöer i flera hänseenden och ljussättning i ett begränsat område har marginell effekt på den totala upplevelsen av trygghet. Förvaltningen föreslår därför att inga ytterligare försök görs och inte heller någon permanent installation.

Förvaltningen har hållit en workshop för nyckelpersoner om begravningsverksamhetens möjligheter och begränsningar vid allvarliga samhällsstörningar.

Trygghetsarbetet bidrar till uppfyllandet av målet om hållbara städer och samhällen som ingår i Agenda 2030 där säkerhets- och trygghetsfrågor är av stor vikt. Jämställdhetsaspekten är också betydande eftersom mätningar pekar på just kvinnors begränsningar när det handlar om upplevd otrygghet i offentliga miljöer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishantering av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Begravningsverksamheten präglas av tillförlitlighet och hög säkerhet. Stadens begravningsplatser upplevs som trygga, välskötta och säkra.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Basen för förvaltningens säkerhetsarbete är tillförlitliga och säkra rutiner vid beställningar, kremationer samt förvaring av kistor med stoft och urnor samt vid utlämning av urnor. Säkerheten på begravningsplatserna har hög prioritet. Samråd med övriga storstadsförvaltningar sker med anledning av beredskap inför så kallade riskbegravningar. Gravstenssäkerheten är ytterst gravrättsinnehavarens ansvar men kyrkogårdsförvaltningen har tillsyn och följer upp gravstenssäkerheten. Alla arbetsplatser genomgår regelbundet utbildningar i brandskydd och hjärt-och lungräddning.

Åtgärder genomförs som ökar tryggheten, exempelvis förbättrad belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar. Hög skötselnivå, god vinterväghållning, snabb sanering av klotter och åtgärdande av annan skadegörelse samt åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Vaktbolag ronderar i stor omfattning vid de större begravningsplatserna. Befintliga grindar låses nattetid för biltrafik på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen, som ett led i att prova olika tekniska lösningar för ökad trygghet. Samverkan sker med närpolisen kring åtgärder som kan vidtas för att hindra fortsatta stölder.

Arbetet med ljus-/mörkerplaner för de olika begravningsplatserna fortsätter. Planerna tas fram för att visa på behovet och prioriteringar av belysningsåtgärderna.

Ljus-/mörkerplaner har tagits fram för Sandsborg, Västberga och Brännkyrka kyrkogårdar. Utförande av belysningsåtgärder på dessa platser planeras under 2022 under förutsättning att trygghetsskapande medel erhålls.

Efter att vård- och underhållsplaner för Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen är framtagna kommer framtagande av ljus-/mörkerplaner för Norra begravningsplatsen samt för Skogskyrkogården att prioriteras.

Förväntat resultat

Enstaka incidenter, men inga allvarliga avvikelser eller olyckor sker inom verksamheten. Besökarna upplever begravningsplatserna som trygga, säkra och välskötta. Inga skillnader utifrån kön finns för upplevelsen av tryggheten på begravningsplatserna.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nåtts och att en indikator uppnåtts helt och en delvis samt att aktiviteten genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare som upplever att Stockholms begravningsplatser är trygga	78	80	80	84	71		2022
 ♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som välskötta	78	80	80	78	80		2022
Analys Utfallet ligger strax under målvärdet och på samma nivå som tidigare år.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Framtagande av ljus-/mörkerplaner	2019-01-14	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet har uppfyllts.

Samarbetet har fortsatt med stadsmuseet kring besöks- och visningsverksamheten på Skogskyrkogården. Visitors center öppnades den 1 maj och hölls öppet dagligen fram till den 30 september. Under året har köket upprustats med nya ytskikt på golv och tak samt nya skåp, installation av kyla och ny belysning.

Visningar för barn och ungdomar har prioriterats även i år med gratis visningar för skolor. "Skogskyrkogårdens dag" arrangerades den 3 september tillsammans med stadsmuseet. Specialvisningar för barnfamiljer arrangerades.

Nämndmål: Världsarvets Skogskyrkogårdens värden förmedlas till barn och unga.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens skolor erbjuder fria visningar av Världsarvet Skogskyrkogården i samarbete med Stockholms Stadsmuseum. Vid visningarna förmedlas Världsarvets värden samt bakgrunden till Unesco:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

Förväntat resultat

Stockholms barn och unga har god kännedom om Världsarvet Skogskyrkogården.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnått.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att alla utom en av nämndens aktiviteter genomförts. De underliggande nämndmålen bedöms uppfyllas varav ett nämndmål uppfylls delvis.

Planering fortgår för olika utvecklingsprojekt för begravningsplatserna.

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagen åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder. Exempelvis sker kontinuerlig uppdatering av översiktskartor vid kyrkogårdar och begravningsplatser. Representanter från rådet deltar i en referensgrupp för anläggandet av Järva begravningsplats.

Tillgängligheten på Skogskyrkogården kommer att förbättras i och med att nya bänkar placeras ut. Tio bänkar levererades under våren för en sista utvärdering av materialets hållfasthet och åldrande. Förvaltningens plan har varit att anskaffa omkring 200 bänkar och 100 pallar när utvärderingen av bänkarna blir färdig. Länsstyrelsen meddelade dock i november att de inte beviljar ansökan om att placera ut dessa bänkar inom världsarvet. Förvaltningen har överklagat beslutet.

Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer på Norra begravningsplatsen har pågått. En ny ramp till Hässelby kapell ska anläggas under nästa år och arbetet med att projektera en ny ramp till Stora Gravkoret fortsätter.

Begravningsplatsen på Strandkyrkogården ska kompletteras med en ceremonilokal. Projektet har försenats genom att handläggningen av detaljplaneändringar dragit ut på tiden. Den nya tidplanen är att byggstart sker till våren 2023. Detta har inneburit en försening med omkring sex månader.

Utvecklingen av Strandkyrkogården syftar till ett helhetsgrepp över platsen med nya entréer, förstärkning av brynzoner, områden för nya gravskick med mera. En ny entré har anlagts 2022. Den fortsatta utvecklingen ska nu kopplas till ceremonibyggnaden och behov av nya entréer kan uppstå. I arbetet med främjande av den biologiska mångfalden har fokus under 2022 legat på Strandkyrkogården.

Förvaltningens myndighetsutövning och därigenom kundkontakter innefattar bland annat gravrättsärenden i form av medlingar, lösande av tvister och flyttningar av stoft och urnor. Förvaltningen har noterat en ökning av dessa ärenden sedan något år tillbaka. Under januari till december begärde 14 personer medling av förvaltningen. När anhöriga inte kommer överens efter medling inom förvaltningen lämnas ärendet vidare till länsstyrelsen för beslut.

Nämndmål: Begravningsverksamheten präglas av god service och lyhördhet för den enskildes behov.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Hög tillgänglighet och lyhördhet för den enskildes behov präglar begravningsverksamheten. Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Förvaltningen erbjuder ett utbud av olika typer av planterings- och gravskötselavtal.

Nämnden har ett viktigt uppdrag att om behov uppstår medla vid olika tvister. Det kan handla om val av begångelsemetod eller val av plats för ceremoni eller gravsättning. Så långt det är möjligt anpassas stadens kapell till ceremonier enligt olika trosinriktningar och borgerliga förrättningar.

Den planerade utvecklingen av Strandkyrkogården, som ligger i ett naturskönt område men som utnyttjas i liten grad för gravsättningar, går vidare under 2022. Detaljplanearbetet för anläggandet av en ceremonilokal pågår och den preliminära tidplanen är att stadsbyggnadsnämnden kan ta ett beslut i början av året. Projektering av bygghandlingar sker parallellt och upphandling förbereds. Målsättningen är, förutsatt att detaljplanen vinner laga kraft, att entreprenadstart kan ske första halvåret 2022.

Förväntat resultat

Nämnden tillhandahåller god service och en mångfald av gravskick.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts delvis under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnåtts men att en aktivitet blivit försenad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anläggning av nytt gravkvarter på Norra begravningsplatsen	2018-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten förlängs. Asfaltering kvarstår.			
 Planering och byggnation av en ceremonilokal på Strandkyrkogården	2018-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är försenad. Nytt slutdatum beräknas bli 2024-12-31. Projektet har försenats genom att handläggningen av detaljplaneändringar dragit ut på tiden. Den nya tidplanen är att byggstart sker till våren 2023. Detta har inneburit en försening med omkring sex månader.			
 Utveckling av Strandkyrkogården	2017-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Stadens begravningsplatser och begravningsverksamhet har god tillgänglighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagen åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder. Tillgänglighetsanpassningar av busshållplatser vid Skogskyrkogården har utretts på uppdrag av nämnden och ett förslag på åtgärder har tagits fram. Genomförande av åtgärder planeras under 2022-2023. En ny ramp till Stora Gravkoret på Norra begravningsplatsen ska projekteras. Även en ramp vid Hässelby kapell projekteras och upphandling och utförande planeras ske i mitten av året. Övriga tillgänglighetsåtgärder som görs löpande är exempelvis målning av trappnosar och olika beläggningsarbeten.

E-tjänsten "Hittagraven" är en välbesökt sökfunktion och utgör en service som ska öka tillgängligheten för besökaren. Sökfunktionerna på "Hittagraven" utökas fortlöpande och antalet besökare ökar kontinuerligt. Närmare 40 procent av besöken på "Hittagraven" görs dessutom via mobila tjänster.

Stadens program för tillgänglighet Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023, har varit vägledande för projekteringen av den nya begravningsplatsen vid Järva friområde.

Förväntat resultat

Begravningsplatser och ceremonilokaler är anpassade för allas behov. Tillgängligheten till information är god och begriplig för så många som möjligt.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nåtts och att aktiviteterna genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga ny ramp till Hässelby kapell	2019-01-07	2023-12-31	
 Nya bänkar till Skogskyrkogården	2016-01-01	2023-12-31	
 Projektera ny ramp till Stora Gravkoret, Norra begravningsplatsen	2019-01-01	2022-12-31	
Analys Utredning av tillgänglighetsanpassning exempelvis i form av en ramp fortsätter under 2023.			
 Skyltprogram - informationstavlor	2015-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet med kompletteringen av informationsskyltar kommer att fortsätta under 2023.			
 Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer vid Norra begravningsplatsen.	2015-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utveckla "Hittagraven/Svenska Gravar"-tjänster	2015-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet uppfyllts.

Under pandemin glesades ceremonitider ut i kapellen för att öka tiden för städning och vädring av lokalerna samt för att minimera risken att olika begravningsällskap skulle mötas. En återgång till normalt antal tider kunde ske i våras när Folkhälsomyndighetens restriktioner släpptes. Kapellverksamheten är dock fortsatt försiktig och det finns exempelvis fortfarande uppmaningsskyltar om att hålla avstånd och handsprit finns tillgängligt i väntrummen.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att öka äldres trygghet bland annat genom att förbättra belysningen och tillgängligheten till begravningsplatserna. Många som har kontakt med förvaltningen är äldre och verksamheterna anpassar kontakt och service efter de äldres förutsättningar och behov, i den mån det är möjligt.

Nämndmål: Äldre känner sig välkomna och trygga på stadens begravningsplatser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i. Många äldre besöker nämndens anläggningar. Det är viktigt att de känner sig välkomna, trygga och upplever en god service vid sina kontakter med kyrkogårdsförvaltningen.

Förväntat resultat

Äldre rapporterar ökad upplevd trygghet vid nämndens anläggningar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nåtts.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet uppnått. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att nämndens indikator uppnått och det underliggande nämndmålet uppfyllts helt.

Nämnden har haft ett gott samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen exempelvis begravningsbyråer, florister och entreprenörer inom stenindustrin.

Inom förvaltningen har ett förbättringsarbete pågått av webbsidan "begravning.stockholm" för att det ska bli lättare för begravningsbyråer och stockholmare att hitta relevant information om verksamheterna. Begravningsbyråer har erbjudits utbildningstillfällen för att själva kunna göra bokningar i Webaveny. Förvaltningen har även utvecklat dialogen med begravningsbyråerna genom att skicka nyhetsmail med aktuell information.

Nämnden fortsätter arbetet med att utveckla begravningsplatserna för att möta kommande behov av gravplatser och efterfrågan av olika gravskick. Anläggandet av den nya begravningsplatsen Järva inleddes i januari 2021.

Nämndmål: Nämnden har ett gott samarbete med företagare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter har ett tätt samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen exempelvis begravningsbyråer, florister, entreprenörer inom stenindustrin, leverantörer av upphandlade tjänster med flera. Olika samrådsorgan finns, BESK-gruppen med representanter från begravningsbyråbranschen och förvaltningen, Transportgruppen med aktörer som utför transporter av avlidna samt OAA (Omhändertagande av avlidna) tillsammans med bland annat Region Stockholm och begravningsbyråbranschen.

Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som ska ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster för begravningsbyråverksamheten.

Förväntat resultat

Levererade tjänster har hög kvalitet och inga avvikelser sker.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn uppnått.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel begravningsentreprenörer som bokar via webb-Aveny (tidigare Grabo)	75 %			62,45 %	48 %		2022
Analys Andel begravningsentreprenörer som bokar har ökat från 62 % förra året till 75 % 2022.							

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att aktiviteterna är genomförda och att det underliggande nämndmålet har uppfyllts.

Anläggandet av Järva begravningsplats har fortsatt i linje med den övergripande tidplanen. Under våren färdigställdes markarbetena och bygget av ceremonihus och ekonomibyggnader inleddes. Vidare har arbetet med den så kallade finplanteringsentreprenaden påbörjats.

För att möta den ökade efterfrågan från anhöriga av gravsättningsformen askgravlund har förvaltningen genomfört utredningar om anläggande av askgravlunder på kvarter 25 på Skogskyrkogården och på Galärvarvskyrkogården. På Skogskyrkogården är upphandling av entreprenör nu klar och anläggandet kommer att påbörjas under 2023. Beslut om tillstånd från stadsbyggnadsnämnden gällande Galärvarvskyrkogården fick förvaltningen i november 2022. Där kommer projektering och framtagning av förfrågningsunderlag utföras under 2023.

Arbetet med nya gravkvarter på Räcksta begravningsplats kom igång under november månad. Gravkvarteren ska rymma 1400 kistgravar och den första gravsättningen beräknas ske 2024.

För att nå den fulla effekten vid Strandkyrkogården måste begravningsplatsen kompletteras med en ceremonilokal. Den nya tidplanen är att byggstart sker våren 2023, vilket är en försening med omkring sex månader.

Förvaltningens arbete bidrar till målet i Agenda 2030 om hållbara städerna och samhällen. Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i

sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer.

Nämndmål: Stockholmarna erbjuds en mångfald av gravskick

 Uppfylls helt

Beskrivning

Begravningsverksamheten omfattar alla stockholmare, oavsett etnisk eller religiös tillhörighet eller annan bakgrund. Stadens begravningsplatser präglas därför av en stor variation av gravskick, gravplatser och anpassningar till olika begravnings seder med mera.

Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och beräknas vara klar under 2024.

Förvaltningen har under 2021 fortsatt planera för anläggning av nya kistgravar på kvarter 13 och 14 på Räcksta begravningsplats. Området har sedan tidigare inte använts för gravsättning, varför det kan nyttjas bland annat för muslimska gravar. Arbetet fortsätter med att förbereda en upphandling av entreprenör, för att under 2022-2023 anlägga kistgravkvarteret.

För att möta den ökade efterfrågan från anhöriga om gravsättningsformen askgravlund har en utredning om anläggande av askgravlundar på kvarter 25 på Skogskyrkogården och på Galärvarvskyrkogården genomförts under 2021. Arbetet fortsätter under 2022 med inriktning på kvarter 25 Skogskyrkogården där en projektering ska färdigställas och en upphandling av entreprenör för anläggande av askgravlund under 2022-2023.

Förväntat resultat

Utbudet av gravplatser ökar genom nyanläggningar vid befintliga begravningsplatser och nybyggnation.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att aktiviteterna att genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anläggande av askgravar på Galärvarvskyrkogården	2020-12-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten har förlängts till 2024.			
 Anläggande av askgravar på Skogskyrkogården	2020-12-01	2023-12-31	
 Byggnation av begravningsplats på Järva friområde	2008-01-01	2024-12-31	
 Nya begravningskvarter på Räcksta begravningsplats	2006-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet har uppfyllts.

Förvaltningen använder miljöbränsle i fordon och arbetsmaskiner. Allt fler av förvaltningens fordon och arbetsverktyg är eldrivna, exempelvis används eldrivna åkgräsklippare och gräsklipparrobotar samt en ny eldriven hjullastare. Driften på Råcksta och Hässelby begravningsplatser är numera helt fossilfri. Förvaltningen byter successivt ut bensindrivna handredskap mot eldrivna i den takt som eldrivna handredskap för professionellt bruk finns att tillgå på marknaden.

Förvaltningen arbetar löpande med att förse parkeringsplatser och fastigheter med infrastruktur för batteriladdning. Detta sker i samband med renovering och om- och tillbyggnad av fastigheterna.

Arbetet med hållbara transporter bidrar till två av de globala målen i Agenda 2030; att skapa en hållbar infrastruktur och att bekämpa klimatförändringarna.

Nämndmål: Kyrkogårdsnämnden bidrar till att skapa effektiva och hållbara transporter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens tjänstebilar byts ut till el- eller biogasdrivna fordon. Inom stadens begravningsplatser sker interna transporter i första hand med elfordon. Dieseldrivna entreprenadmaskiner drivs till stor del med HVO-diesel. Handhållna motordrivna redskap byts successivt ut mot eldrivna dito.

Tjänsteresor inom landet sker i första hand med tåg.

Förväntat resultat

Utsläppen minskar och transportarbete effektiviseras.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnåtts.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att nämndens indikator uppnås delvis och att aktiviteterna är genomförda. De två underliggande nämndmålen har uppfyllts.

Skogskyrkogårdens värden som världsarv förvaltas och förmedlas. Under 2021 påbörjades arbetet med ett program för hållbar turism i Världsarvet Skogskyrkogården. Programmet genomförs i enlighet med "Handbok för hållbar turismutveckling i världsarv och kulturmiljöer" som följer UNESCO:s "Toolkit for sustainable tourism". Projektet finansieras delvis av medel från Riksantikvarieämbetet. Under tidig vår presenterades rapporten för delprojekt 1 och efter sommaren startade arbetet med delprojekt 2 med att en rad workshops genomfördes enligt Unescos guide. Delprojekt 2 avser att sätta de strategiska grunderna för verksamhetsutveckling, samarbeten och organisering kring arbetet. Projektet har deltagare från Länsstyrelsen och från andra förvaltningar inom Stockholm stad, såsom stadsmuseet, Visit Stockholm, stadsbyggnadskontoret och trafikförvaltningen. Bidrag för projektets genomförande under 2022 söktes genom Riksantikvarieämbetet "Kulturmiljöbidrag för världsarvssamordning" samt från Tillväxtverket "Fördjupat arbete med hållbar platsutveckling". Riksantikvarieämbetet beviljade medel medan Tillväxtverket avslag ansökan.

Beviljade medel har bland annat använts för att anlita en projektledare från stadsmuseet och processledare från ett konsultföretag för delprojektets genomförande. Delprojekt 2 ska avslutas i februari 2023.

Samarbetet med stadsmuseet har fortsatt kring besöks- och visningsverksamheten på Skogskyrkogården. Stadsmuseet bemannar Visitors Center, som öppnade för säsongen den 1 maj och hölls öppet dagligen fram till den 6 november. "Skogskyrkogårdens dag" genomfördes den 3 september tillsammans med stadsmuseet. Besökarna erbjöds då bland annat olika temavisningar på området och tre av kapellen var öppna för visning. Kyrkogårdsförvaltningen informerade även om andra projekt som är på gång, som askgravlunden vid kvarter 25 på Skogskyrkogården, Järva begravningsplats och de nya gravkvarteren för kistor på Råcksta.

Utomhusutställningen om Skogskyrkogården har uppdaterats och ställdes upp vid huvudentrén i maj. Förvaltningen har ansökt om att förlänga visningen av utställningen.

Förvaltningen planerar att placera ut nya bänkar på Skogskyrkogården. Arbetat med bänkarna har pågått sedan 2018. Bänkarnas och pallarnas gestaltning är resultat av ett så kallat innovationspartnerskap. Juryn för den upphandling som genomfördes bestod av representanter från kyrkogårdsförvaltningen och Stockholms stad, arkitekt högskolan samt ARKDES. Tio bänkar som tagits fram levererades under våren för en sista utvärdering av materialets hållfasthet och åldrande. Förvaltningens plan är att anskaffa omkring 200 bänkar och 100

pallar när utvärderingen av bänkarna blir färdig. Länsstyrelsen meddelade i november att sådan ansökan inte beviljas. Länsstyrelsen bedömer att utplacering av de nya bänkarna och pallarna innebär att Skogskyrkogårdens kulturhistoriska och konstnärliga värden minskar och förvanskas, varför åtgärderna inte ska medges. Förvaltningen har överklagat Länsstyrelsens beslut.

Ett samarbete har även inletts med stadsmuseet för framtagande av vård- och underhållsplaner för Norra begravningsplatsen och den väntas bli klar våren 2023. Även antikvariska konsekvensutredningar tas fram i samband med olika projekt.

Utöver en allmän föryngring av trädbeståndet har förvaltningen under året planterat 60 nya träd, främst på Norra begravningsplatsen och Skogskyrkogården. Gällande almsjuka har förvaltningen gjort särskilda insatser. Vaccinationsprogrammet av träden har utvidgats så att det omfattar samtliga almar, utom träden längs tunnelbanespåret på Sandsborgskyrkogården. Studenter från trädvårdsutbildningarna på Hvilan folkhögskola och SLU (Statens lantbruksuniversitet) har gjort två examensarbeten om almarna.

Det snöoväder som drog in i slutet av november 2022 orsakade stora skador på träd främst på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen men också en hel del skador på övriga begravningsplatser. Arbetet med att säkra riskträd och beskära skadade träd kommer att fortgå under vintern 2023. Extra personal har anställts för att städa begravningsplatserna från ris och grenar, vilket kommer att fortgå under vintern/våren 2023. Bedömningen är att cirka 200 träd behöver ersättas på grund av snöovädret.

Vid allhelgonahelgen beräknas cirka 100 000 besökare ha besökt begravningsplatserna. Kapellen hölls öppna för besökare och förvaltningens medarbetare fanns på plats för att svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven. En utställning anordnades på Norra begravningsplatsen, där förvaltningen berättade om de pågående projekten som Järva begravningsplats, nya gravkvarter på Räcksta, ny askgravlund på Skogskyrkogården samt en ny ceremonibyggnad på Strandkyrkogården.

Arbetet med att förvalta och förmedla världsarvet Skogskyrkogården bidrar till mål 11 i Agenda 2030 som innefattar att stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

Nämndmål: Kulturarvet på stadens begravningsplatser bevaras, vårdas och synliggörs

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden ansvarar för att erbjuda rofyllda och vackra begravningsplatser, liksom att förvalta det kulturarv och de park- och naturmiljövärden som finns vid stadens begravningsplatser. En kulturhistorisk inventering av gravvårdar vid stadens begravningsplatser har genomförts och ett förslag till bevarandeplan kommer att överlämnas till Länsstyrelsen för ställningstagande. Renovering av gamla gravmonument, staket och gjutjärnsdetaljer sker framför allt vid Norra begravningsplatsen.

Vård- och underhållsplaner kommer under 2022 tas fram för Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen.

Samarbetet med Stockholms Stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att muséet fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Under 2022 kommer fortsatt bekämpning av almsjuka att prioriteras. Almsjukan har även drabbat Skogskyrkogården där almar i det stora entrélandskapet har visat symtom på almsjuka och även en alm i meditationslunden "Almhöjden". Brännkyrka kyrkogård och Norra begravningsplatsen är också sedan tidigare hårt drabbade av almsjuka. Vaccinering prövas som metod för att förhindra spridning på Norra begravningsplatsen, Sandsborgskyrkogården och Skogskyrkogården. Andra hot mot trädbeståndet på Skogskyrkogården är granbarkborre och större mörghorre. Under 2022 kommer en del av de träd som har behövts ta bort på grund av trädskjudomar och skadegörare att återplanteras.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är dagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna. Vid allhelgonahelgen beräknas cirka 100 000 besökare vid begravningsplatserna och då planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i kapellen och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Förväntat resultat

Kulturarvet vårdas och blir än mer tillgängligt och attraktivt.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nåtts och att aktiviteterna genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Framtagande av vård- och underhållsplaner	2016-01-01	2024-12-31	
 Föryngring av träd och annan vegetation	2016-01-01	2025-12-31	
 Projektering och renovering av krematoriekapellen på Skogskyrkogården	2018-01-01	2023-12-31	
Analys Genomförandebeslut tas fram under 2023.			
 Renovering och nytillverkning av grindar vid Norra begravningsplatsen	2020-01-01	2022-12-31	
Analys Nyttillverkning av grindar är beställd. Projektet fortsätter under 2023 med säkerhetslösningar.			
 Restaurering av gravvårdar med kulturhistoriskt värde	2015-01-01	2025-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utredning renovering av grindar Skogskyrkogården	2020-01-01	2022-12-31	
Analys Utredningen är klar. Arbeta av genomförandet upphandlas under 2023.			
 Återplantering av trädbestånd	2016-01-01	2023-12-31	
Analys Återplantering av träd sker löpande årligen.			

Nämndmål: Världsarvet Skogskyrkogårdens värden förvaltas och förmedlas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skogskyrkogården är sedan 1994 uppsatt på Unesco:s lista över världsarv som ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en framtagen förvaltningsplan.

Under 2022 planeras arbetet fortsätta med att ta fram ett program för hållbar turism på världsarvet Skogskyrkogården.

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är därför en viktig del i Unesco:s strävanden att medvetandegöra världsarven, detta både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Särskilda barnvisningar erbjuds till skolorna.

Stockholms stadsmuseum sköter visningsverksamheten vid Skogskyrkogården på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för besökare genom allmänna och bokningsbara visningar och ett säsongsöppet Visitors Center. Hemsidan www.skogskyrkogarden.stockholm.se stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket.

Förväntat resultat

Medvetenheten om världsarvet och dess värden ökar. Världsarvet Skogskyrkogården är ett tillgängligt och uthålligt besöksmål i Stockholm.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnått. Indikatorn har delvis uppnått.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel Stockholmare som känner till att	61 %			59 %	62 %		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Skogskyrkogården är ett världsarv							
Analys							
Utfallet ligger strax under målvärdet och ungefär på samma nivå som tidigare år.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera ett program för hållbar turism i samverkan med Stockholms Stadsmuseum	2019-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att två KF-indikatorer uppnås helt och att en inte uppnås samt att tre av nämndens indikatorer uppnås och en uppnås delvis. Aktiviteterna är genomförda och de två underliggande nämndmålen har uppfyllts.

Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön. De ska vara värdiga och rofyllda platser för den enskilde besökaren.

Nämndens verksamheter anpassas för en hållbar resursanvändning. Biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns. Ytterligare åtgärder genomförs och förbereds för att ytterligare minska koldioxidutsläppen. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att ersätta oljepannor med bergvärmepumpar. Nya krematoriet anslöts till stadens fjärrvärmenät i december.

Förvaltningen har implementerat ett nytt energistatistiksystem på personalbyggnaden på Skogskyrkogården. Detta är ett första steg mot att kunna ta fram uppföljningsbar statistik gällande koldioxidutsläpp för nämndens samtliga byggnader.

I arbetet med främjande av den biologiska mångfalden har fokus under 2022 legat på Strandkyrkogården. Åtgärder som gjorts där är bland annat skapande av långgräsytor, uppsättning av mulm-, fladdermus- och uggleholkar. Sandblottor har anlagts för bland annat vildbin och ett större insektshotell har skapats. Stockar har lämnats i naturmark efter träd som avverkat och i vissa stockar har hål borrats för att gynna olika insekter. Under våren 2022 utbildades chefer och medarbetare i frågor kopplade till biologisk mångfald, vilket skapat ett ökat engagemang dessa frågor.

Förvaltningen har utökat samarbetet med miljöförvaltningen. Miljöförvaltningen har bland annat haft en rådgivande funktion i projekt för att gynna den biologiska mångfalden på Strandkyrkogården. Detta arbete har lyfts fram som ”goda exempel” på stadens

Miljöbarometer och presenterades för övriga förvaltningar på biologiska mångfaldens dag 2022. Inom förvaltningen finns även samarbeten med universitet och forskning som belyser vikten av biologisk mångfald i förvaltningens anläggningar.

Förvaltningen beställer fladdermusinventeringar inför genomförande av förstärkta ljusinsatser på begravningsplatserna. Två inventeringar är beställda och är kopplade till projekten om nya kistgravar på Räcksta och ny askgravlund på Skogskyrkogården.

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa Stockholms stads miljöprogram och kontinuerligt arbeta med klimat- och miljöåtgärder i verksamheterna i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Detta görs bland annat genom att arbeta med resurseffektiv avfallshantering, minska energiförbrukningen, stärka den biologiska mångfalden och öka de ekologiska värdena.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  El- och värmeproduktion baserad på solenergi	31,7 MWh			26,5 MWh	40 MWh	5 320 MWh	2022
Analys Årsmålet uppnås inte. Förvaltningen bedömer att det är för högt satt. Årets utfall är högre än föregående års, som var 26,5 MWh.							
  Minskning av CO2e till 2023					31 CO2e	Tas fram av nämnd/bolagsstyrelse	2022
Analys Utsläppsbeting 2020-2023 enligt Klimathandlingsplanen. Indikatorn är för perioden 2020-2023 och ska inte periodiseras årsvis. Det totala betinget fram till 2023 anges som målvärde.							
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	6,1 GWh			6,34 GWh	6,2 GWh	1945 GWh	2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Nämnden bidrar till att skapa en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att minska koldioxidutsläpp genom att bland annat ha en krematorieverksamhet som helt drivs av biogas. Överskottsvärme från driften kan tas om hand för att värma ceremonilokaler och krematorierna. Därutöver arbetar nämnden med att ersätta oljepannor med värmepumpar, förbättra isoleringen i byggnader, att använda mer elektriska

maskiner för skötsel med mera. Nämnden avser att under året ta fram uppföljningsbar statistik för nämndens koldioxidutsläpp.

Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Komposteringsanläggningar finns på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen där trädgårdsavfall omvandlas till trädgårdsjord. Övriga kyrkogårdar lämnar trädgårdsavfall till externa komposteringsanläggningar.

Energieffektiviseringar sker genom konvertering av eluppvärmda byggnader samt utbyte av belysningsarmaturer.

Förväntat resultat

Utsläpp minskar och energianvändningen blir mer effektiv. Återvinningen ökar och därtill sker en minskning i nyttjandet av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och två indikatorer uppnåtts helt, en uppnåtts delvis samt att aktiviteterna genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel bibränsle i stadens krematorier	100 %			100 %	100 %		2022
 Andel återvunnen metall efter kremation	100			100	100		2022
 Vattenförbrukning (bevattning och fastigheter)	236 704			244 371	280 000		2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avveckling av oljeeldade värmepannor	2020-04-21	2023-09-30	
Analys På grund av leveranssvårigheter har detta inte kunnat färdigställas under året. Genomförs under 2023.			
 Fortsätta arbetet med utbyte till LED-ljuskällor inomhus och utomhus	2015-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Stadens begravningsplatser är vackra och rofyllda kulturmiljöer med höga naturvärden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön och fyller även en funktion som park- och naturmiljö för stockholmarna. De är värdefulla och rofyllda platser för den enskilde besökaren. Under året fortsätter arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena.

Under 2022 kommer fortsatt särskilt fokus läggas på det Globala Agenda 2030 mål som handlar om "Liv på land", det vill säga om den biologiska mångfalden. Utbildningsinsatser kring biotopvärden har genomförts och aktualisering av skötselplanerna kan bli aktuellt.

Förväntat resultat

Begravningsplatserna är uppskattade besöksmål. Den biologiska mångfalden ökar. Bullret minskar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn nått och att aktiviteten genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som rofyllda	82	81 %	81 %	86	82		2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningsinsatser och skötselplaner för att öka biologisk mångfald	2020-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet för att främja den biologiska mångfalden fortsätter löpande på alla begravningsplatser. Fokus under 2022 har varit Strandkyrkogården.			

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att ett mål för verksamhetsområdet som är kopplat till inriktningsmålet uppnått och ett uppnått delvis. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis uppfyllts. Bedömningen grundas på att två KF-indikatorer delvis nåtts och att ett inte nåtts. Det underliggande nämndmålet har delvis uppfyllts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	105,7 %			100,4 %	100 %	100 %	VB 2022
Analys Underskottet inom driftbudgeten beror bland annat på bevakningskostnader för Järvaprojektet 5,8 mnkr och höjda gaspriser 3,5 mnkr. Transport kostnader av avlidna har dessutom ökat med 3,3 mnkr, och ersättningen till församlingar som inte är huvudman med 3,0 mnkr.							
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	105,7 %			100,4 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens prognossäkerhet T2	-6 %			0 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2022
Analys Under sista tertialet ökade kostnaderna betydligt mer än beräknat. Förutom vad som ovan redovisats har höststormen medfört extra kostnader om 1,3 mnkr. Kostnaden för transporter av avlidna blev 1,0 mnkr mer än föregående period. Återbetalning av CO2 skatt 1,5 mnkr erhöles inte som beräknat. Ersättningen till församlingar som inte är huvudman blev 1,0 mnkr mer än vad prognosen visade. Ett läckage på Räcksta krematorium medförde extra kostnader på 1,3 mnkr.							

Nämndmål: Nämndens verksamhet präglas av god budgethållning

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämndens verksamhet präglas av effektivitet, resurshushållning och är en kostnadseffektiv verksamhet. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet med att stärka investeringsstyrningen och för att förbättra budgetföljsamheten, prognossäkerhet samt styrningen av investeringsprojekt.

Förvaltningsledningen följer upp ekonomin månadsvis. Särskilt fokus riktas mot kostnader för underhållsåtgärder, uppföljning av investeringsbudgeten samt erhållna intäkter. I samband med tertialrapport 2 sker också uppföljning av verksamhet och ekonomi med förvaltningschefen.

Förväntat resultat

Effektivitet och transparens präglar förvaltningens planering och styrning. Chefer och medarbetare har god kunskap om hur budgeten fördelas och följs upp. Beredskap finns för justeringar under året. Prognossäkerheten är god.

Analys

Förvaltningens driftbudget redovisar ett underskott om 9,8 mnkr, vilket ger en alltför stor differens mellan prognos och utfall. En analys visar dock att förvaltningens prognosarbete i allt väsentligt varit i balans in i hösten. Efter det att tertial 2 redovisats har ett antal kostnadsökningar skett, vilka inte kunnat förutses. Förvaltningen har inte heller kunnat reducera medelsförbrukningen. En djupare analys har påbörjats där såväl påverkan på genomförandeårets budget (2023) som förvaltningens analysarbete granskas.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att två av sex KF-indikatorer uppnåtts och att fyra uppnåtts delvis. Nämndens aktiviteter är genomförda. De två underliggande nämndmålen har uppfyllts.

Sjuktalet har varit relativt låga utifrån det pandemiläge som varit. Förvaltningen har vidtagit erforderliga åtgärder och följt gällande restriktioner för att undvika smittspridning på arbetsplatsen. Under våren släpptes restriktionerna och de tillfälliga förändringarna som funnits för läkarintyg och riktlinjer om sjukdom reviderades. En återgång till tidigare gällande regler genomfördes från april månad.

Andelen medarbetare som svarade på årets medarbetarenkät minskade från förra årets 83 procent till 74 procent i år. Förvaltningens AMI (aktivt medskapandeindex) däremot ligger kvar på samma nivå som förra året, då detta index gick upp från 71 till 78. AMI är ett index i medarbetarenkäten som består av tre områden: Motivation, Ledarskap och Styrning. Respektive avdelning och enhet arbetar med resultatet.

Som en del i förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete har psykosociala skyddsronder vid enheterna genomförts för att ytterligare undersöka hur medarbetarna upplever sitt arbete och sin arbetssituation. En gemensam arbetsmiljöutbildning för samtliga medarbetare genomfördes under oktober månad. Som ett led i att utveckla medarbetarsamtalen togs ett nytt stödmaterial för samtalen fram 2021 och detta används nu i förvaltningen.

Inget diskrimineringsärende har behandlats under året.

Förvaltningen arbetar för att fortsatt öka den digitala utvecklingen. Bland annat har en digital brukarundersökning genomförts på kvarter 17 på Norra begravningsplatsen, där besökare

kunde lämna synpunkter på den tillfälliga ljussättningen där. Återkopplingen från tillfrågade var att initiativet uppskattades men att åsikterna gick isär. En stor andel uppgav att de kände en större trygghet i området medan andra tyckte att platsen blev än mer skrämmande.

För att underlätta för begravningsbyråer, anhöriga och allmänhet att hitta relevant information om verksamheterna pågår ett förbättringsarbete av webbsidan "begravning.stockholm". Bland annat har texter omarbetats och struktur setts över. Parallellt har förvaltningen initierat ett fortsatt utvecklingsarbete med e-tjänsten "Hittagraven". E-tjänsten nås via "begravning.stockholm" och används även för beställning av gravskötsel och planteringar. Begravningsbyråer har även erbjudits utbildningstillfällen för att själva kunna göra bokningar i Webaventy.

Inom förvaltningens myndighetsutövning har arbete genomförts med att se över arbetsrutiner och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet. Arbete med digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer har pågått.

I juni deltog ett antal av förvaltningens medarbetare på Järvaveckan och bemannade en monter. Syftet med förvaltningens medverkan var främst att ge medborgare och andra besökare en nulägesbild av arbetet med Järva begravningsplats. Budskapet var "Järva begravningsplats – en plats för alla". Intrycket var att relativt många känner till att en ny begravningsplats byggs i Järvaområdet. Deltagandet gav bland annat en möjlighet att förtydliga att platsen fortsatt kommer att vara ett viktigt grönområde.

Förvaltningen anordnade även en besöksvecka på plats på Järva begravningsplats i mitten av juni. Bland de inbjudna fanns lokala politiker och tjänstepersoner, religiösa företrädare och förvaltningens egna medarbetare och chefer. Projektet anordnade även en visning för media.

Förvaltningen har även fortsatt arbetet med utveckla den interna kommunikationen. Under året sattes ytterligare digitala skärmar upp på fler arbetsplatser och en bättre struktur för kommunikation etablerades. På skärmarna visas kort information om vad som händer i verksamheten och staden. Förvaltningen har även gjort en hel del förberedelsearbete för stadens nya intranät som ska lanseras under 2023.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	78	81	73	78	79	83	2022
Analys Utfallet ligger på samma nivå som förra året. Förvaltningen når inte fullt ut årsmålet. Män visar ett högre AMI jämfört med kvinnor. Verksamheterna arbetar med resultaten och kring sina utvecklingsområden.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	93 %	2022
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %			67 %	50 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2022
  Index Bra arbetsgivare	77			78	79	84	2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Förvaltningen når inte årsmålet fullt ut. Indexet bygger på resultat i medarbetarenkäten och personalstatistik. Indexet består av tre delar; rekommendera arbetsgivare, jämställdhet samt attraktiv arbetsgivare. Verksamheterna arbetar med resultaten och kring sina utvecklingsområden.							
  Sjukfrånvaro	5,7 %	4,9 %	6,6 %	5,4 %	5,4 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
Analys Förvaltningen når årsmålet delvis. Sjukfrånvaron är har ökat något under hösten. Sjukfrånvaron är, liksom tidigare år, högre hos kvinnor än män inom förvaltningen. Detta speglar situationen inom hela staden.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14	3,2 %	3,3 %	3,1 %	2,66 %	2,8 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
Analys Förvaltningen når årsmålet delvis. Sjukfrånvaron dag 1 - 14 har ökat något jämfört med föregående år. Ökningen bedöms bero på sjukskrivningar med anledning av covid och influensa. Medarbetare följer uppmaning att stanna hemma vid förkylningar eller andra infektioner.							

Nämndmål: Kyrkogårdsnämnden är en bra arbetsgivare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen har cirka 100 tillsvidareanställda och 150 säsongsanställda kyrkogårdsarbetare. För att säkerställa både nuvarande och framtida kompetensförsörjning ser förvaltningen över kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt.

I förvaltningen råder goda arbetsvillkor för samtliga medarbetare, där en trygg anställning är en självklarhet liksom en arbetsplats som genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. Goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv ges. Det råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Chefer och medarbetare erbjuds regelbundna kompetensutvecklingsinsatser utifrån behov och individuella kompetensutvecklingsplaner. Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete som förebygger risker och skapar en inkluderande hälsosam arbetsmiljö. Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade, delaktiga, ansvarstagande samt ha ett professionellt och etiskt förhållningssätt. Alla medarbetare erbjuds en friskvårdssubvention samt en friskvårdstimme per vecka.

Under 2022 kommer arbetet med att stärka förvaltningens kommunikation fortsätta. Internt testas digitala informationsskärmar på Hallvägen och Skogskyrkogården. Dessutom kommer

satsningar göras för att stärka chefer och arbetsledares kommunikativa förmåga. Externt fortsätter arbetet med att uppdatera och utveckla den digitala och den tryckta informationen.

Förväntat resultat

En bra arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nåtts.

Nämndmål: Medarbetare och chefer har rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ger ett värdigt bemötande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet och följs upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Förvaltningen följer rekommendationer i dokumenten "Etiska riktlinjer vid gravgrävning" och "Risker och etiska aspekter vid gravgrävning" från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Medarbetarnas kompetensutveckling och individuella kompetensutvecklingsplaner följs upp vid medarbetarsamtalen.

Förväntat resultat

Kompetenta medarbetare, nöjda kunder och besökare.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nåtts.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Driftbudget	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse
Kostnader	Mkr	Mkr	Mkr
Förvaltningschef/administrativa avd	37,9	37,0	0,9
Begravnings- och serviceavdelningen	100,5	103,8	-3,3
Tekniska avdelningen	53,2	61,3	-8,1
Kapitalkostnader	34,9	35,8	-0,9
Summa kostnader	226,5	237,9	-11,4
Intäkter			
Avgifter	15,0	14,5	0,5
Fonduttag	10,0	10,2	-0,2
Övrigt	14,0	15,0	-1,0
Summa intäkter	39,0	39,7	-0,7
Netto	187,5	198,2	-10,7
Kostnader rivning och sanering		15,3	-15,3
Effekten på begravningsfonden			-26,0

Under år 2021 konstaterades att Stockholms stads investeringsredovisning inte fullt ut följt rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation nr 4, Materiella anläggningstillgångar, varför rättning har skett i samband med bokslutet för 2021. Även för 2022 har en sådan rättning skett.

Rättningen har lett till att vissa investeringsutgifter omklassificerats till driftkostnad, vilket innebär att 15,3 mnkr har flyttats från investeringsbudgeten till driftbudgeten. Det som ändrats i redovisningsreglerna är att det som inte ger ett mervärde för anläggningen, till exempel sanering och rivning, inte längre ska belasta investeringsprojekten.

Resultatet för 2022 redovisar ett underskott om 10,7 mnkr uppdelat 0,9 mnkr i kapitalkostnader och 9,8 mnkr i driftbudgeten. Underskottet inom driftbudgeten beror bland annat på bevakningskostnader för Järvaprojektet 5,8 mnkr och höjda gaspriser 3,5 mnkr. Gaspriset var i december 2021 1,04 kr per kWh för att under hösten 2022 ligga på 2,85 kr per kWh.

Under året skrevs ett nytt transportavtal för transporter av avlidna. Med en hårdare tolkning av arbetsmiljöreglerna gjorde detta att det vid alla ceremonier idag behövs fyra bärare av kista istället för som tidigare två. Under året har detta medfört ökade kostnader om 3,3 mnkr.

Inför 2022 höjdes ersättning av avlidna hos församlingar som inte är huvudman. Utfallet för denna höjning blev 3,0 mnkr vilket förvaltningen inte fick någon ersättning för 2022. I

budgeten för 2023 finns kompensation för denna höjning med.

Vid en jämförelse med resultaträkningen för 2021 är den största enskilda avvikelser att transportkostnaden har ökat med 43 procent. Lönekostnad för personal och personalförsäkringarna ökade med 4,6 mnkr motsvarande 5,1 procent.

Försäkrings- och riskkostnader har minskat med 8,5 mnkr främst beroende på minskade kostnader för bevakning av Järva projektet.

Investeringar

Investering	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse
Järva begravningsplats	110,0	97,7	12,3
Ceremonibyggnad Strandkyrkogården	23,0	7,8	15,2
Askgravar Skogskyrkogården	7,0	1,8	5,2
Säkerhetsåtgärder	3,5	0,6	2,9
Råcksta kistgravar	10,0	3,1	6,9
Övriga investeringar	20,0	24,3	-4,3
Klimatinvestering	16,4	10,2	6,2
Trygghetsinvesteringar	1,5	1,2	0,3
Summa	191,4	146,7	44,7

Bokslutet redovisar ett överskott med 44,7 mnkr. Överskottet härrör främst från den rättning av bokslutet som skett om 15,3 mnkr och försening i framtagande av detaljplan för byggande av ceremonibyggnaden på Strandkyrkogården på 15,2 mnkr. De nya askgravarna på Skogskyrkogården och Råcksta kistgravar är försenade men förvaltningen räknar med att de kommer kunna färdigställas enligt tidplan under 2023. För 2022 redovisar de ett sammanlagt överskott om 12,1 mnkr.

Klimatinvesteringarna var beräknade att vara klara i december 2022 men på grund av bland annat komponentbrist med anledning av kriget i Ukraina har projektet inte kunnat slutföras. Tidplanen nu är att fjärrvärmeinstallationen ska vara klar under februari och värmepumparna beräknas vara installerade innan sommaren.

Arbetet med Järva begravningsplats fortlöper enligt den ekonomiska planen även om kostnader flyttats från investeringsmedel till driftsbudget. En viss förskjutning föreligger men i dagsläget bedöms denna inte påverka när begravningsplatsen kommer att vara färdig (2024). Under hösten har arbetet med att uppföra ceremoni- och servicehusen påbörjats.

Vid en sammanräkning av förbrukade investeringsmedel och kostnader i resultatbudgeten kan glädjande konstateras att avdelade medel för Järvaprojektet under 2022 nära nog varit i balans med förbrukningen.

Ombudgeteringar

Mnkr	Budget	Bokslut	Budgetjustering	Avvikelse
Fjärrvärme ny krematoriet	13,9	8,0	5,9	5,9
Värmesystem Norra kapellet	1,0	0,8	0,2	0,2
Utbyte oljepannor	1,5	1,4	0,1	0,1
Summa Klimatinvesteringar	16,4	10,2	6,2	6,2
Trygghetsinvesteringar	1,5	1,2	0,0	0,3

Förvaltningen har för 2022 beviljats 16,4 mnkr för genomförande av klimatinvesteringar, bland annat fjärrvärme till Nya krematoriet och utbyte av oljepannor.

Upparbetade kostnader under 2022 är 10,2 mnkr. Projektet har blivit försenat med anledning av bland annat komponentbrist på grund av kriget i Ukraina.

Förvaltningen begär ombudgetering av de medel som återstår, 6,2 mnkr. Av de 6,2 mnkr avser 5,9 mnkr fjärrvärme till nya krematoriet, 0,2 mnkr byte av värmesystem Norra kapellet och 0,1 mnkr utbyte oljepannor.

Förvaltningen beviljades 1,5 mnkr för trygghetsinvesteringar på Västberga kyrkogård. Projektet är slutfört och blev 0,3 mnkr billigare än beräknat.

Förvaltningen har för 2022 beviljats 3,5 mnkr för säkerhetsåtgärder projekten har startat och beräknats att slutföras under 2023. Förvaltningen begär ombudgetering av de medel som återstår 2,9 mnkr.

Analys av balansräkning

Anläggningstillgångarna har ökat med 113,2 mnkr, övriga tillgångar har minskat med 2,7 mnkr i jämförelse med föregående år. Leverantörsskulder har ökat med 24,3 mnkr och Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 2,9 mnkr. Alla förändringar i balansräkningen förklaras av den ökade investeringstakten för förvaltningen.

Övrigt

Verksamhetsstatistik

Antal skötselavtal

Kyrkogård/begrpl	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Norra begr. pl.	24272	23404	22677	23027	23006	23104	22663
Räcksta	2384	2215	2052	2177	2140	2092	1963
Bromma	5442	4926	4748	4935	4939	4758	4537
Hässelby	1242	1141	1126	1184	1178	1153	1083
Spånga	2789	2548	2471	2594	2679	2566	2358

Kyrkogård/begrpl	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Galärvarvet	1112	1108	1106	1167	1129	1125	1139
Sandsborg	5771	5609	5312	5335	5297	5179	5023
Skogskyrkog.	28496	27103	25054	25793	25928	24792	23204
Brännkyrka	1397	1297	1258	1286	1273	1283	1208
Västberga	2583	2380	2218	2233	2216	2132	1984
Strandkyrkog.	243	168	167	294	590	441	411
Summa	75731	71899	68189	70025	70375	68625	65573

Antal kremerade

Krematorium	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nya krematoriet	3934	4015	3648	3564	4265	3 522	2 993
Räcksta krematorium	3597	3370	3650	3444	3999	3 391	3 933
Summa	7 531	7 385	7 298	7 008	8264	6913	6 926

Antal ceremonier

Kapell	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Norra kapellet	257	254	276	251	243	253	249
Stora gravkoret	38	25	21	6	43	42	25
Galärvarvskapellet	21	25	29	19	10	3	19
Sandsborgskapellet	10	19	15	12	0	24	26
Heliga Korssets kapell	209	207	207	205	261	344	287
Hoppets kapell	593	575	523	525	589	517	467
Trons kapell	448	410	413	368	485	467	386
Uppståndelsekapellet	147	91	106	93	152	198	143
Skogskapellet	700	705	690	672	565	303	556
Västberga kapell	1	4	22	20	13	15	16
Rosens/Liljans kapell	270	264	241	264	249	240	263
Hässelby kapell	17	3	8	11	15	10	8
Summa	2711	2582	2551	2446	2625	2416	2445

Antal gravsatta

Kyrkogård/begrpl	Kistor		Askor		Minneslund		Summa	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
År								
Norra begravningspl.	121	132	455	416	128	120	704	668
Räcksta	1		52	49	173	185	226	234
Bromma	21	13	258	266	186	217	465	496
Hässelby	1	1	42	42	80	74	123	117

Kyrkogård/begrpl	Kistor		Askor		Minneslund		Summa	
Spånga	91	68	53	58	65	75	209	201
Galärkyrkogården	0	1	91	78	86	101	177	180
Skogskyrkogården	298	251	1101	903	1243	1339	2642	2493
Sandsborg	10	16	191	214	0		201	230
Brännkyrka	0	2	51	38	181	192	232	232
Västberga	0		86	69			86	69
Strandkyrkogården	182	193	17	14	18	15	217	222
Summa	725	677	2397	2147	2160	2318	5282	5142

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Stockholms stad ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 som innehåller 17 globala mål för en hållbar utveckling. Genom att agera lokalt tar staden ansvar för och bidrar till att förbättra förutsättningarna för global hållbar utveckling. Agendan är global, men det är på den lokala nivån som stora delar av åtagandena och arbetet med målen omsätts i praktiken.

Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i sin ordinarie verksamhet genom exempelvis samverkan, trygghetsarbete, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och äldre samt klimat- och miljöarbete.

Kyrkogårdsförvaltningen bidrar till arbetet för genomförande av hållbarhetsmålen bland annat genom att säkerställa att begravningsverksamheten inkluderar alla trosbekännelsers och även de nationella minoriteternas möjlighet att följa religiösa riter och sedvänjor. Förvaltningens arbete bidrar till mål 10 om minskad ojämlikhet även genom att förvaltningens medarbetare har ett inkluderande förhållningssätt. Detta gäller såväl i kundtjänsten som vid ceremonier där ett jämställt och hbtq-säktrat möte ges i alla kontakter. Särskild respekt för barns rättigheter visas vid begravingar som rör minderåriga. Genom ett framåtriktat arbete bidrar nämnden till de strategiska målen kring ökad tillgänglighet för personer med funktionsvariationer.

Under året har fokus lagts på mål 15 som handlar om "liv på land", det vill säga om den biologiska mångfalden. Begravningsplatserna har ofta ett rikt växt- och djurliv med höga biotopvärden. Det har tidigare genomförts biotopinventeringar av begravningsplatserna och det har tagits fram skötselplaner i anslutning till inventeringarna.

Förvaltningen bidrar till mål 9 om miljövänlig teknik, effektiv och jämlik resursanvändning genom att välja de tekniska lösningar som ger minsta klimatavtryck i längden.

Genom att fortsätta arbetet med att kartlägga och analysera på vilka sätt verksamheterna idag bidrar till arbetet med Agenda 2030 kommer förvaltningen kunna identifiera vilka ytterligare åtgärder eller aktiviteter som behövs för att bidra till att uppfylla målen.

Jämställdhet

Förvaltningen integrerar jämställdhetsarbetet med arbetet inom Agenda 2030. Förvaltningen fortsätter utveckling av arbetet med att analysera könsuppdelade resultat och vidta åtgärder om omotiverade skillnader mellan könen identifieras. Jämställdhetsanalyser görs i tjänsteutlåtanden där det bedöms vara relevant.

Barns rättigheter

Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att bland annat ta hänsyn till barn vid begravningar och ceremonier.

Nationella minoriteters rättigheter

Förvaltningens arbete med att möta nationella minoriteter vad gäller önskemål om begravningar och ceremonier kopplas till mål 10 om minskad ojämlikhet.

Bedömning av nämndens interna kontroll

Analys

Kyrkogårdsnämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2022 varit tillräcklig. De punkter som var upplagda i internkontrollplanen har genomförts och redovisats i förvaltningens riskgrupp/förvaltningsledningen.

En avstämning av den interna kontrollen har genomförts i förvaltningens ledningsgrupp. Revisionens årliga rekommendationer har uppmärksammats. Bland annat för förvaltningen en diskussion gällande nytt avtal och överenskommelse gällande krematorieservice med de största kransförsamlingarna, som förvaltningen sedan tidigare har avtal med. Förvaltningen har även sett över rutinerna gällande fakturagranskningen genom påminnelse till samtliga medarbetare om vikten att kontrollera fakturan mot beställningen och betalningsplan. Förvaltningen har också sett över rutinen gällande uppföljning av följsamheten till riktlinjerna gällande löneprocessen. Efterhandskontroll följs upp och dokumenteras nu huruvida de genomförts eller inte.

Förvaltningen arbetar med att följa upp verksamhetsspecifik väsentlighets- och riskanalys. Detta genomförs för att minska sannolikheten för att oönskade händelser ska inträffa och minimera konsekvenserna när de ändå inträffar.

Systematiskt kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

För att kunna rätta till fel och brister och utveckla och förbättra verksamheten har förvaltningen rutiner för att ta hand om de synpunkter som invånarna har. Utöver att lämna sina synpunkter direkt till förvaltningens medarbetare kan synpunkterna lämnas via brev, e-post

eller via e-tjänsten Tyck Till.

Under 2022 inkom 846 synpunkter och klagomål. Övervägande delen av klagomålen handlar precis som tidigare år om brister i skötsel av gravplats (277), brist i plantering av gravar (128), brist på vatten (36) men också synpunkter på det allmänna helhetsintrycket (20).

De flesta av övriga inkomna synpunkter handlar om ett erbjudande om gravskötsel från företaget Gravskötsel och omvårdnad i Sverige AB som lätt kan förväxlas med kyrkogårdsförvaltningens erbjudande om gravskötsel (57). En hel del synpunkter på nedfallna grenar och kvistar som orsakats av det snöoväder som drog in i slutet av november (45) har också inkommit, så också synpunkter på e-tjänsten Hittagraven samt önskemål om möjlighet att betala för gravskötsel genom e-faktura, autogiro eller swish (28). Ytterligare har synpunkter på brist i förvaltningens telefonservice och sen återkoppling till kund inkommit (29).

Av de positiva synpunkterna (64) handlar ett flertal om anläggningarnas skötsel och om snabb handläggning och mejlsvår men även om personalens bemötande.

Ibland sker rättelse enligt konsumentlagstiftningen. Under 2022 har 42 gravrättsinnehavare getts någon form av ekonomisk kompensation på grund av brist i skötsel eller plantering. Antalet klagomål skall vägas emot att förvaltningen under året hade drygt 65 000 sådana avtal.

Synpunkter och klagomål som rör nyttjande av ceremonilokaler handlar om undermåliga ljudanläggningar och att det är svårt i vissa kapell. Synpunkter och klagomål som rör gravsättningar eller verksamheten vid krematorierna är få.

Innovation och digitalisering

Förvaltningen stödjer en innovativ kultur för att möta förändrade behov hos medborgarna och verksamheternas utmaningar. Pandemitiden med dess restriktioner ställde nya och stora krav på förändrade arbetssätt för att verksamheterna ska kunna genomföra sina uppdrag. Stora delar av förvaltningens medarbetare har en direkt kontakt med medborgare och var tvungna att vara innovativa i det dagliga arbetet vad gäller arbetets organisation, bemanning, arbetssätt och användandet av digitala verktyg. Restriktioner och begränsningar för fysiska möten gjorde att nya arbetssätt skapades. Medarbetare och chefer har ställt om till att arbeta och träffas på distans. Den digitala mognaden ökade i och med detta hos både chefer och medarbetare.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med utveckla den interna kommunikationen. Under året har ytterligare digitala skärmar införskaffats till fler arbetsplatser och en bättre struktur för kommunikation har etablerats. På skärmarna visas kort information om vad som händer i verksamheten och staden. Inom förvaltningens myndighetsutövning har arbete med digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer pågått. Förvaltningen har även gjort en hel del förberedelsearbete för stadens nya intranät som ska lanseras under 2023.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Svante Borg, Förvaltningschef	2023-02-14